

værende Finansminister, til at overføre en væsentlig Del af Forhøjelsen — om ikke just den hele, hvad jeg vilde anse for mindre rigtigt — til Kommunerne for at lette deres Stattebyrder, og da at anvende den resterende Del deraf, som tilfaldt Staten, dels eventuelt, som antydet af Kommissionens Flertal, til hderligere Nedsættelser paa Toldpositionerne paa de almindelige Forbrugsartiklers Omraade, og dels til Gennemførelse af de foreliggende sociale Reforme, hvortil jo ogsaa den Forhøjelse af Olfkatten, som i saa Fald vilde indtræde, vilde yde sit Bidrag. Jeg maa erkende over for den ærede sidste Taler, at saaledes som Forslaget nu foreligger, er der ikke gjort Rede for, hvorledes Beløbet skal benyttes paa en saadan Maade, at det kan ventes at ville overbevise dette Rings Flertal om, at der ikke kan tages nogen Del deraf ud over det, jeg nu har antydet, til en Gennemførelse af Toldloven i Overensstemmelse med Mindretallets Indstilling. Det er de Fantasier, der i saa Henseende ville komme frem og ganske sikkert ville spille en Rolle, som jeg frygter for ville stille Udsigterne for Toldlovens Gennemførelse noget mindre lyse, end de forekom mig at være ved Slutningen af Kommissionens Forhandlinger. Det skulde glæde mig meget, om jeg tog fejl deri, thi jeg har det samme Dnske som de foregaaende ærede Talere, at det omfider maa lykkes at gennemføre den Toldreform, som i saa mangfoldige Aar har staaet paa Dagsordenen, og gennemføre den paa en saadan Maade, at den blev til virkelig Gavn for vor hele økonomiske Udvikling, og saaledes, at den kunde imødeses med Tilid og Fortrosthing af alle dem, hvis Virksomhed i første Rinde vil blive berørt deraf. Med dette Dnske skal jeg slutte mine Udtalelser.

Finansministeren (Lüttichau): Jeg finder mig foranlediget til nu, da allerede tre af Kommissionens Medlemmer have haft Ordet, at fremkomme med nogle almindelige Bemærkninger. Jeg har ikke i Sinde at gaa ind paa de mere specielle Sætter i den foreslaaede Toldtarif, uagtet jo ogsaa disse sidste, som naturligt er, i Dag ere komne under nærmere Omtale, end det paa den første Dag af Forhandlingen var og kunde være Tilfældet. Men forinden jeg fremsætter disse almindelige Bemærkninger, vil jeg dog, da jeg har nævnt Kommissionens Medlemmer, ogsaa føje min Tak til den, der allerede er fremkommen her i Salen, for det Arbejde, som er udført af den store Kommission. Den blev jo nedjat for at virke hen til Løsningen af en Opgave, som fra

alle Sider her i Salen er bleven betegnet som en af de vigtigste, ja endog saa som en særdeles paatrængende Opgave, der — det er blevet udhævet fra flere Sider — endog saa havde fortjent at løses meget tidligere. Jeg vil i min Tak indbefatte ikke blot den Side af Kommissionen, til hvis Arbejde jeg nærmest har sluttet mig ved nemlig at fremlægge dens Forslag her som et Grundlag for Forhandlingerne, men jeg vil ogsaa udvide min Tak til den anden Side af Kommissionen, idet det jo med Rette kan siges, at Kommissionen i sin Helhed har taget Opgaven op med fuldt Alvor og Foritaelse af og Indsigt i dens store Betydning. Kommissionen har — saaledes ser jeg paa Sagen — ved en liberal og grundig Given-Adgang for Industriens sagtyndige aabnet Industrien og dermed Haandværket Udgang til at fremkomme med alle de Oplysninger, der laa de vedkommende paa Sinde. Kommissionen har som bekendt — det fremgaar jo af Betænkningen — begivet sig omkring til mangfoldige Aasteder og sat sig grundigt ind i de Virksomheder, der foregik. Den har søgt at bemægtige sig Stoffet ogsaa i Retning af Arbejdsstatistikken. Den har ikke blot, som det ofte tidligere har været Tilfældet, taget Hensyn til Produktionsmaaden, Produktionsmængden og disse Faktors indbyrdes Forhold til Tolden, men ogsaa i en vis Maalestok søgt at udfinde, hvor store de Klasser af den danske Arbejderbefolkning ere, der ere engagerede i den Industri, der er fremblomstret, siden Toldloven af 1863 blev given, og hvad der fremkom før den Tid, er jo ikke meget nærværdigt.

Naar Kommissionen ikke er naaet til Ende, om jeg saa maa sige, ikke har kunnet løse Opgaven til det hderste og bringe flere Enighedspunkter frem, er der ingen, der mere end jeg, der har givet Stødet til Kommissionens Nedsættelse, kan beklage dette. Jeg beklager det saa meget mer, som det jo har vist sig, at der med Hensyn til nogle af de vanskeligeste Punkter, hvormed Kommissionen har beskæftiget sig — jeg behøver kun at nævne Trævarer og Metaller — er fundet en Løsning, som, om den ikke vil tilfredsstille til alle Sider — thi at tilfredsstille alle, er vist en Opgave, der ikke kan løses — dog maa siges trods Vanskelighederne at have fremstillet saadanne Resultater, at der kan være grundet Haab om, at man i begge Salene her vil slutte sig dertil. Naar jeg nævnedes Trævaregruppen, er det jo ikke nødvendigt at minde om, hvor stærkt Landstinget, og det vistnok med Rette, har holdt paa vore danske Skove og deres privilegerede Stilling, ikke blot de bestaaende,